

דף תרגול: מערכת הדרך, הרכב והאדם וקבלת החלטות בטוחה

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לנתח את הדרך כמערכת הכוללת דרך, רכב ואדם
- להבין יתרונות ומגבלות של מערכות בטיחות ממוחשבות
- לתרגל כתיבת פסקת טיעון מנומקת ולדון בדילמת נאמנות וסודות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה: הדרך כמערכת

1. א – דרך, רכב, אדם
2. א – להתרות על סטייה מנתיב

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – אלה חלק מתשתית הדרך
2. נכון – למשל בהסחת דעת או בעזרה בתצפית

חלק ג' – התאמה: מערכת ותפקיד

1 – ג (מזהה סטייה מהנתיב ומתריעה לנהג)
2 – ד (בולמת את הרכב כדי למנוע התנגשות)
3 – א (שומרת מרחק קבוע מהרכב שלפנים)
4 – ב (מתריעים על מכשולים בנסיעה לאחור)

חלק ד' – סדר נכון: בניית פסקת טיעון

1. ניסוח טענה ברורה בעד או נגד
2. הבאת נימוק אחד שתומך בטענה
3. הבאת דוגמה או עדות התומכת בנימוק
4. התייחסות קצרה לטענה הנגדית

חלק ה' – מענה קצר

1. כי גם תשתית הדרך וגם מצב הרכב משפיעים על הבטיחות, לא רק התנהגות הנהג

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. לבדוק מבנה: טענה ברורה, נימוק רלוונטי, דוגמה תומכת, אזכור קצר של הצד השני וסיכום

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דרך, רכב, אדם
- תשובה הגיונית כמו מזג אוויר קיצוני או מצב בלתי צפוי
- טענה, נימוק, דוגמה, התייחסות לצד הנגדי, סיכום

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את התלמידים לקבוצות כדי שכל קבוצה תתמקד במערכת ממוחשבת אחרת לפני המענה על חלק ההתאמה
- בחלק הדילמה חשוב להדגיש דיון על עקרונות כלליים ולא על חוויות אישיות, ולתת אפשרות שלא לשתף
- ניתן להשתמש בחלק הכתיבה הפתוח כהכנה למשימת ההמשך של פסקת הטיעון המלאה

דף תרגול: מערכת הדרך, הרכב והאדם וקבלת החלטות בטוחה

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל חשיבה מערכתית על בטיחות בדרכים, נבדוק מה מערכות ממוחשבות יכולות ומה לא, ונתרגל כתיבת טיעון מנומק.

1 חלק א' – הבנה: הדרך כמערכת

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אילו שלושה רכיבים מרכיבים את מערכת הדרך?

א) דרך, רכב, אדם ב) דרך, חוק, משטרה ג) רכב, דלק, מנוע

2. מה יכולה לעשות מערכת בטיחות ממוחשבת ברכב?

א) להתרות על סטייה מנתיב ב) לבחור את מזג האוויר ג) לכתוב פסקת טיעון

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ברכיב 'דרך' נכללים דברים כמו תמרורים, סימוני נתיב ותאורה.	☐	☐
2	גם הנוסעים ברכב, ולא רק הנהג, יכולים להשפיע על הבטיחות בדרך.	☐	☐

3 חלק ג' – התאמה: מערכת ותפקיד

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מערכת התרעה על סטייה מנתיב	___	**א.** שומרת מרחק קבוע מהרכב שלפנים

2. מערכת בלימה אוטומטית	___	**ב.** מתריעים על מכשולים בנסיעה לאחור
3. בקרת שיוט אדפטיבית	___	**ג.** מזהה סטייה מהנתיב ומתריעה לנהג
4. חיישני רוורס	___	**ד.** בולמת את הרכב כדי למנוע התנגשות

4 חלק ד' – סדר נכון: בניית פסקת טיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הבאת דוגמה או עדות התומכת בנימוק
☐	התייחסות קצרה לטענה הנגדית
☐	הבאת נימוק אחד שתומך בטענה
☐	ניסוח טענה ברורה בעד או נגד

5 חלק ה' – מענה קצר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במשפט אחד למה חשוב לחשוב על הדרך כעל 'מערכת' ולא רק על הנהג לבד.

_____

_____

_____

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקת טיעון קצרה: 'האם טכנולוגיה יכולה להחליף לחלוטין את שיקול הדעת של הנהג?' כללו טענה, נימוק, דוגמה והתייחסות לטענה הנגדית.

כרטיס יציאה

מהם שלושת הרכיבים של מערכת הדרך?

תנו דוגמה אחת למגבלה של מערכת בטיחות ממוחשבת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀